

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. An ad occasionem proximam requiratur periculum certum
peccandi, an vero sufficiat probabile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

CAPVT III.

*An ad occasionem proximam
requiratur periculum certum
peccandi, an vero suffi-
ciat probabile.*

ARTICVLVS I.

*Dua aduersa sententia refe-
runtur.*

SUMMARIVM.

*Explicato periculo certo peccandi, &
periculo probabili; inquitur, an sit
ocasio proxima, quando periculum
dumtaxat est probabile? n. 23.*

*Prima sententia Caramuelis, & eius
fundamentum. n. 24. & seq.*

*Retractatio Caramuelis; & sententia
aliorum Doctorum sequentium Ca-
ramuelem in pristina eius opinione.
num. 27.*

*Secundam sententiam oppositam do-
cent tanquam certam communiter
Doctores. n. 28. & 29.*

*Aliqua sunt in presenti prestanda ad
declarationem nostrae verae senten-
tia. n. 30.*

23. **E**X capite proxime præcedē-
ti constat, quod periculum
certum pro re præsentis dicimus il-
lud; quod certitudine morali infert
futuritionem damni. Periculum ve-
ro probabile dicimus illud, in quo
invenitur motivum inclinans proba-
biliter ad futuritionem damni. Vtrū-
que autem genus periculi est certum
in existendo. Certum enim est, exis-
tere in periculo mortis infirmum,
cuius vita adhuc non desperatur, sed
probabiliter timetur. Occasionem,
in qua periculum peccandi est cer-

tum indubitabile est, esse proximam.
Inquirimus ergo in præsentis, an sit
etiam occasio proxima, quando pe-
riculum est dumtaxat probabile?

24. Caramuel in Theologia *Caram.*
Regul. disp. 70. num. 1056. ex editio-
ne Veneta, anni 1651. docuit, licitum
esse, exponere se periculo probabili
peccandi. Ex quo evidenter infer-
tur, non esse occasionem proximam
peccandi illam, in qua periculum
peccandi est dumtaxat probabile: cuius
fundamentum cum sit evidenter
sophisticum, satis declarat falsitatem
eius opinionis.

25. Fundamentum proposuit
nu. 1058. in hæc verba: *Petis, utrum
possit se aliquis exponere probabili
peccandi periculo? Ego nullam actio-
nem prudentem peccati arguo: nec im-
prudens censendus est, qui sequitur
partem probabilem. Ita efficacissime
superius num. 1057. ubi notavi, tunc
probabiliter deesse periculum, quando
probabiliter adest: & si tibi sit proba-
bile, quod nullum sit peccandi pericu-
lum, non video, quid te urgeat, aut co-
gat, ne possis licite operari. Totum
itaque fundamentum illius est, quod
ubi datur periculum probabile pec-
candi, probabile est dari periculum,
& probabile est nullum dari pericu-
lum peccandi.*

26. Ut in Theol. fundam. edi-
tionis Francofurtensis. fund. 11. nu.
298. eadem assertionem sic probat:
*Sit iturus Ambrosius ad Petronille
domum, & cognoscit probabilis peccati
periculum: ergo in tali casu potest, &
debet dicere: Ista propositio [Peccabo]
est probabilis: at qui possum sequi, quam
volo in materia probabili: ergo potero
stare huic sententia. [Non peccabo]*

27. Sed in Theol. fund. editionis
Lugdunensis anni 1657. retractavit
Caramuel hanc sententiam, & fund.
11. num. 504. expresse dicit, esse im-
probabilem, & ratione demonstrati-

va probat, illam esse improbabilem. Et tamen Leander à Murcia lib. 2. disquisitionum moral. disp. 1. resol. 16. nixus præcipue autoritate Caramuelis, & eius sophistico fundamento relato, defendit, licitum esse exponere se periculo probabili peccandi.

Murc.

Hozes.

Et novissime M. Hozes ad prop. 63. nu. 4. eam opinionem pristinam Caramuelis admittit tamquam probabilem.

28. Oppositam sententiam docent tamquam certam communiter Doctores. Quod clare cernitur in controversia, quæ his temporibus acerrime agitur, scilicet. [An sequi teneamur opinionem probabiliorē, & tutiorem?] Nam omnes auctores, qui affirmativam partem propugnant, eo nituntur fundamento, quod qui operantur secundum opinionem minus tutam, exponunt se periculo probabili peccandi mortaliter, supponentes esse peccatum mortale exponere se periculo probabili peccandi mortaliter. Et contra, omnes Doctores, qui tuentur, licitum esse sequi quamlibet opinionem practice probabilem, etiam minus probabilem, supponunt etiam esse peccatum mortale exponere se periculo probabili peccandi mortaliter: ideoque respondent, eum, qui sequitur opinionem minus probabilem, non se exponere periculo probabili peccandi propter dictamen reflexum certum, quod licitum est sequi quamlibet opinionem probabilem. Ideo neque hi, neque illi Auctores admittunt, licitum esse exponere se periculo probabili peccandi fataliter.

Lorca.

Less.

Lopez.

Diana.

Cælest.

Caram.

29. Pro hac etiam sententia in ea disp. 18. cap. 6. citavi Lorcam Lessium, Ludovicum Lopez, Dianam, Coelestinum, & Caramuelem, ubi retractavit pristinam opinionem oppositam. Et num. 60, hanc periodum subiunxit: [Hanc etiam conclusio-

nem tenent omnes viri prudentes totius orbis terrarum, qui interrogati, an iuxta regulas prudentiæ sibi liceat exponere sine necessitate vitam periculo probabili mortis, honorem periculo probabili ignominia, rem familiarem periculo probabili iacturæ omnimoda, certissime respondebunt, id nequaquam licere: imo vero imprudentissimum ab omnibus iudicandum, qui omnia bona sua absque necessitate ei periculo probabili exposuerit. Eadem autem quæstio est mutata materia de ijs bonis temporalibus, & de donis gratiæ, & amicitia Dei; nisi quod in hoc incomparabiliter urgentius militat argumenta, quando dona gratiæ maxima, pretiosa, & æterna, res minimas viles, & perituras excedunt.]

30. Tria ergo in præsentia præstantia sunt. Primum, impugnare demonstrative eam præstinam Caramuelis opinionem. Secundum, demonstrare obligationem fugiendi periculum probabile peccandi. Tertium, ex dictis inferre, proximam esse occasionem peccandi, in qua est periculum probabile.

ARTICVLVS II.

Impugnatur evidenter ea opinio Caramuelis.

SUMMARIUM.

Sophisma, quo nititur sententia Caramuelis. n. 31.

Prima eius impugnatio ex periculo probabili mortis n. 32.

Alia exempla de periculo probabili prudenter cavendo n. 33. & seq.

Ostenditur equivocatio istius sophismatis. n. 36 & 37.

Discrimen inter certitudinem existentia periculi, & probabilitatem

icm

tem de futuritione damni. n. 38.

31. **I**N disp. 18. relata cap. 3. demōstravi falsitatem eius opinionis. Neque enim evidentior probatio datur contra opinionem sophisticum fundamento suffultam, quam ostendere, in quo latet dolus sophisticus. Vidimus initio articuli præcedentis totum fundamentum eius opinionis consistere in hac consequentia: *Datur periculum probabile peccandi: ergo probabile est, nullum dari periculum.* Cum ergo probabile sit, nullum dari periculum, cū quis se exponit periculo probabili peccandi, probabile est, quod nulli periculo se exponit; atque adeo probabile est, quod non peccat. Vt ergo clarius, & evidentius dolus sophisticus huius argumenti conspiciatur, oportet, hoc idem argumentum, & in eadem forma proponere in alijs materijs, vbi id evidentius cernitur. Quod brevius præstabo remittens Lectorem ad locum citatum.

32. Ostenditur primo iste dolus sophisticus in periculo mortis. Petrus incidit in periculum probabile mortis: ergo est probabile dari, & est probabile non dari periculum mortis. Ergo potest sequi hanc opinionem, quod nullum est periculum; & consequenter ex hac probabilitate poterit non recipere Sacramenta in periculo probabili mortis. Quò quid absurdum dici potest? Si ergo hoc argumentum fallax est in periculo mortis, eodem modo est fallax in periculo peccandi; cum forma arguendi sit eadem.

33. Ostenditur secundò. In medio campi non longe abest à te leo sævissimus, v. g. per quadraginta passus; & duo alij homines in eodem campo distant à te quadraginta passus, & à leone, & inter se totidem. Inermis es, & equum habes proxi-

um, quo velociter posses fugere. Erisne prudens, si nolis vti eo medio fugiendi? Probo tuo argumento, te esse prudentem, etiam si nolis vti eo medio fugiendi. Id non est periculum certum mortis, quia leo potest dirigere gressum, & furorem ad alios homines ibi existentes: periculum ergo est dumtaxat probabile: ergo (iuxta formam argumenti Caramuelistici) probabile est, nullum esse periculum. (quis prudens admittet hanc consequentiam in tanta approximatione leonis, ex eo, quod periculum solum sit probabile?) Si ergo, probabile est, nullum tibi imminere periculum à leone propinquo, ne fugias. Imo vero acquiesce consilio meo, & arripe medium velocioris fugæ, ut id mortis periculum probabile evadas, & incipe intelligere, hanc esse dolosam consequentiam: *Datur periculum probabile; ergo probabile est nullum esse periculum.*

34. Eodem modo potest formari argumentum in periculo probabili combustionis domus tuæ, *paries cum proximus ardet; poteris enim inferre, ergo probabile est nullum esse combustionis periculum.* Etsi sequeris hanc regulam novæ prudentiæ, non protegens te nec tuos, nec substantiã tuam ab eo periculo probabili.

35. Et quid, si Gubernator arcis, videat periculum probabile invasionis Maurorum; & dicat apud se: *Hoc periculum est probabile, & ideo probabile est nullum esse periculum; & ideo nihil provideat pro defensione?* Si re ipsa mauri expugnent arcem; excusabit-ne se ipsum corã Iudice, ex eo, quod, quia periculum erat dumtaxat probabile, erat revera probabile, nullum esse periculum; & ideo prudenter operatum esse non providendo de defensione arcis? Numquid non riderent omnes responsionem; cum ipse non rideret plectendus

duſ capite? Vide hæc omnia vrgen-
tius ponderata eo c. 3. relato.

36 Impugnatur ſecundo eadem
opinatio, oftendendo æquivocum, in
quo laborat. Etenim aliud eſt loqui
de exiſtentia periculi, & aliud de ila-
tione futuritionis damni. Periculum
dicitur probabile, quia illatio, aut
quasi illatio futuritionis damni eſt
dumtaxat probabilis. Vnde fit, quod
potest eſſe certa exiſtentia periculi,
& probabilis dumtaxat illatio futu-
ritionis damni. Sic quando infirmus
eſt in periculo probabili mortis, ita
vt de eius ſalute nondum deſperet
medici, exiſtentia illius periculi eſt
certa, illatio autem, aut quasi illatio,
qua ex periculo colligitur probabi-
liter futuritio mortis, eſt dumtaxat
probabilis.

37 Tum ſic. Quando datur pe-
riculum probabile peccandi, certum
eſt, quod exiſtit periculum, & proba-
bilis eſt futuritio peccati: ergo do-
loſa eſt hæc conſequentia: *Datur pe-
riculum probabile, ergo probabile eſt
dari periculum.* (Et quia vbi pars af-
firmativa eſt probabilis, etiam nega-
tiva eſt probabilis, vt exiſtimat Ca-
ramuel,) *ergo probabile eſt, non dari
periculum.* Patet conſequentia. Im-
plicat enim contradictionem, eſſe
certam exiſtentiam periculi, & eſſe
dumtaxat probabile, quod exiſtat
periculum; cum mutuo inter ſe re-
pugnent, eſſe certum, & eſſe dumta-
xat probabile. Quod argumentum
clarius cernitur convincere in peri-
culo probabili mortis. Vide duo
alia argumenta demonſtrativa, quibus
proſequutus ſum impugnationem
eius opinionationis in præcitato cap. 3.

38. Ad argumentum verò Ca-
ramuelis art. 1. propoſitum cōſtat ex
dictis, quomodo diſtinguenda ſit ea
propoſitio: *Probabiliter deest peri-
culum, quando probabiliter adest.* Non
enim deest probabiliter (quoad exiſ-

tentiam) periculum, quando adest
probabiliter quoad illationem futu-
ritionis damni; poteſt tamen conce-
di, quod quando illatio futuritionis
damni eſt probabilis, ſit etiam pro-
babilis illatio non futuritionis. Quod
patet in periculo probabili mortis
circa infirmum, cuius mors probabi-
liter timetur, & cuius vita probabi-
liter ſperatur. Ad aliud argumen-
tum, quod art. 1. retuli ex Caramue-
le, conſtabit ſolutio ex art. ſequenti.
Alias argumentationes minoris mo-
menti, quas affert Murcia, à ratione,
& ab authoritate, abunde impugna-
vi ibidem cap. 4. & 5.

ARTICVLVS III.

*Quanta ſit obligatio fugiend
periculum probabile pec-
candi læthaliter?*

SUMMARIVM.

*Qui docuerint, eſſe licitum exponere
ſe periculo probabili peccandi læ-
thaliter. n. 39.*

*Prima impugnatio huius ſententiæ ex
gravi, & certo damno animæ. n. 40.
& ſeq.*

*Secunda impugnatio ex ſecuritate,
quam homo debet ſibi comparare.
n. 43. & 44.*

*Tenetur quis comparare ſibi ſecurita-
tem iſtam prudenter, proportionem
ad ſecuritatem rei temporalis. n. 45*

39. **E**X articulo 1. conſtat, Cara-
muelem olim, (quamvis *Caram.*
poſtea retractavit) Murcia, & Ho-
zes docuiſſe, non eſſe illicitum ex-
ponere ſe voluntarie periculo pro-
bilibi peccandi: Qui autem Doctores.
doceant oppoſitum, ibidem propo-
ſui. Et quia in ea diſp. 18. cap. 6. illam
Caramuelis opinionationem manifeſte
Yyyy de-

debellavi, placuit ex eo loco aliquas periodos transferbere.

40. Igitur esse læthaliter illicitum exponere se periculo probabili peccandi læthaliter, ostendo primo [Periculum probabile peccandi, sive amittendi Dei gratiam, est certo grave malum animæ præsens, & à quolibet prudente fugiendum; sed nemini licet absque necessitate subire id, quod est certò grave malum animæ præsens, & à quolibet prudente fugiendum: ergo nemini licet absque necessitate se exponere periculo probabili peccandi, sive amittendi Dei gratiam. Minor, & consequentia patent.

41. Maior probatur. Periculum probabile amittendæ vitæ est certò magnum malum præsens, quod, omnes homines vitare conantur: periculum probabile amittendi honorem, & incurrendi ignominiam, est magnum malum præsens, quod omnes detestantur; periculum probabile amittendi penitus omnem rem familiarem est magnum malum præsens, quod omnes fugiunt: & periculum probabile cuiuslibet magnæ iacturæ temporalis, puta Regiæ, aut imperialis dignitatis, aut cuiuslibet alterius, est magnum malum de præsentibus, quod omnes prudentes avertere conantur: ergo periculum probabile amittendæ gratiæ divinæ, quæ his omnibus pluris valet incomparabiliter, est de præsentibus magnum malum animæ, quod omnes Christianæ prudentiæ compotes averfari debeant.

42. Sane ea sola terminorum propositio sine ulteriori probatione rem facit evidentissimam. Nam ea consequentia à minori ad minus deducta, est inevitabilis, eo quod fortius militat in pretiosioribus, quàm in minus pretiosis. Antecedens vero qui negaverit, accedat inermis ad Leonem in ea distantia, in qua non

est evidens, se occidendum, sed solum probabile: tempore magnæ tempestatis inducat in navem omnem suam substantiam, & solvat e portu, quando non est evidens, sed solum probabile, navem submergendam: si venditor est, tradat omnes merces suas viro extraneo, & sibi incognito, quem eas furaturum esse, non est evidens, se probabile: si Rex est, vel Imperator, non adhibeat Regno præsidium defensionis opportunum, quando probabile est, illud esse expugnandum ab hostibus, non tamen evidens. Cum ergo homines tam diligenter incumbant adhibendo media opportuna ad vitandum quodlibet periculum probabile magnæ iacturæ rei temporalis, manifestum est, id periculum esse magnum malum præsens. Itaque malum, quod imminet de futuro, est ipsa iactura rei, quod vero res habeat eum statum, ut inde inferatur probabiliter futurum detrimentum, malum est de præsentibus; quia de præsentibus datur is rerum status, unde probabiliter inferitur iacturæ futuritio.

43. Ostenditur secundo. Homo non solum tenetur graviter præcepto non peccandi, sive non amittendi gratiam Dei, sed etiam securum se reddendi, quantum moraliter possit, à peccato læthali, & ab amissione gratiæ Dei; sed reddere se securum consistit in eo, quod vitet periculum, etiam probabile: ergo tenetur graviter præcepto vitandi periculum etiam probabile. Minor patet: non enim potest intelligi, quomodo habeat homo vitam securam dum est in periculo probabili mortis.

44. Maior probatur primo. Nā charitas erga se ipsum obligat, ut quis reddat se securum quantum possit, à summo malo, & ab amissione summi boni. Probatur secundo. Nam quilibet tenetur reddere se securum

ab

ab incurfione gehennæ: fed peccatum læthale eft maius malum, quam incurfio gehennæ: ergo tenetur fecurum fe reddere à peccato læthali.

45. Probatur tertio eadem maior ex dictis eo cap 6. num. 70. [Quilibet homo tenetur, ficut ad conferendam prudenter fuam vitam, ita ad comparandam prudenter fecuritatẽ illius, quando ſci licet profuſio vitæ non fit neceſſaria pro maiori bono; cogita, pro vtilitate publica, charitate, &c. Item tenetur ad reddendum fecurum prudenter honorem fuum, cuius defectus redundaret in alios: item, & honorem fuorum. Et ita inter viros prudentes verteretur vitio patri familias, qui filias non reciperet à periculo ignominie refultante ex commercio venereo. Tenetur fimiliter ad reddendum fecuram rem familiarem, à qua dependent alimenta filiorum, vxoris, &c. quantum prudentia dictat: ergo tenetur homo ad reddendum fecuram gratiam Dei, & fecurum fe præſtandum à ruina mortis peccati. De antecedente nullus dubitare poteſt; quia apud omnes certum eſt quod ea bona conſervare tenetur, nec conſervare poteſt, niſi eripiendo à periculis, quæ imminere ſolent: nam qui ea omnibus periculis probabiliter exponeret; omnes prudentes cenſerent eum non conari ſufficienter ad eorum conſervationem; cum ea pericula media ſint ad ruina. Conſequens verò idem eſte cum antecedente; mutata materia viliori in materiam digniorem, certum eſt.

ARTICVLVS IV.

An occaſio extrinſeca in qua eſt periculum probabile peccandi, eo ipſo fit occaſio proxima?

SUMMARIUM.

Qui dixerint, occaſionem proximam includere periculum moraliter certum peccandi n. 46.

Ad occaſionem proximam ſatis eſt periculum probabile peccandi. nu. 47, & 48.

Qui credit periculum, iudicat id probabile. n. 49.

Occaſio eſt proxima, in qua quis voluntarie exponitur periculo peccandi. n. 50.

Occaſionem eſſe proximam ſub periculo probabili, oſtenditur exemplis. n. 51. & 52.

Quam periculofa in praxi opinio oppoſita. n. 53.

46. **A**D occaſionem proximam peccandi requiri periculum certum, nempe illud, ex quo certitudine morali interatur futurius peccati, olim ſuſtinuit Caramuel, vbi ſupra (quamvis poſtea id retraxerit) & Leander à Murcia ſupra relatus, quos noviffime ſequuntur Lumbier tom. 3. ſum. num. 2010. pag. 1253. & Hozes in expoſitione prop. 63. n. 4 pag. 425.

*Caram.
Murc.
Lumb.
Hozes.*

47. Sed ad occaſionem proximam peccandi læthaliter ſufficere periculum probabile, firmum eſt inter Authores maioris notæ. Ita P. Thomas Sanchez lib. 1. in Decal. c. 8. num. 1. aiens: *Cerriſſimum eſt opus ex ſe veniale, aut indifferens in mortale tranſire, ſi operans occaſioni ita proxima exponatur, ut cum in mora-*

Yyyy 2 li,

li, ac proximo peccandi mortaliter periculo constituat: constat ex illo Ecclesiastici 3. (*Qui amat periculum, peribit in illo.*) Et ratio est: quia salutem spiritualem temere convincitur, se tam PROBABILI eius amittende periculo obiciens. Et num. 3. ait: *In hoc PROBABILI peccandi mortaliter periculo fatenda sunt circumstantia illius peccati, cuius periculo se exposuit.*

48. Idem tenet Navarrus in sum. cap. 3. num. 14. vers. *Huius autem.* Vbi sic ait: *Nemo potest absolvi, nisi statuat, saltem virtualiter, nunquam se in posterum mortaliter peccaturum, & consequenter evitaturum occasionem, quae ex se sit mortifera, aut peculiaris huiusmodi, quam PROBABILITER credit peccati mortalis causam sibi fore; iuxta illud Ecclesiastici 3. (*Qui amat periculum**

Navar. *peribit in illo.*) Quando autem Navarrus ibid. dicit: *Talis est occasio, quae credit se fere semper ad sic peccandum impulsus iri; id verbū credit, constat intelligendum esse eo modo; quo paulo ante dixit, nempe PROBABILITER credit.*

49. Eodem modo intelligendi sunt Authores, dum asserunt, in periculo proximo peccandi versari eū, qui credit se in ea occasione frequenter, aut fere semper peccaturum. Nā verbum *credendi* extra materiam Fidei Divinae denotat credulitatem probabilem. Censent ergo, ad occasionem proximam sufficere credulitatem probabilem; atque adeo periculum probabile sufficere ad constituendam occasionem proximam peccandi.

50. Et ex hucusque dictis facile est id convincere. Primo. Illa enim est occasio proxima peccandi lathaliter, cui dum quis sponte se exponit, peccat lathaliter: sed qui se exponit sponte periculo probabili peccandi lathaliter, peccat lathaliter: ergo exponere se sponte periculo probabili

peccandi lathaliter, est occasio proxima peccandi lathaliter. Consequentia patet, & Minor demonstrata est in articulo proximo precedente. Nec minus certa est maior. Nam adversarij, qui excludunt à ratione occasionis proxima periculum probabile, ideo illud excludunt, quia in periculo probabili peccandi lathaliter, nolunt admittere peccatum lathaliter. Et si in periculo probabili interveniant peccatum lathaliter nulla erit ratio, ob quam tale periculum excludant à ratione occasionis proxima.

51. Convincitur secundo. Quis enim dubitet, esse in occasione proxima mortis cum, qui provocans, vel provocatus aggreditur duellum? Et tamen periculum mortis istius individui non est certum, sed probabile: ergo ad occasionem proximam mortis sufficit periculum probabile mortis. Similiter in occasione proxima mortis est ille, qui proximus est Leoni savissimo, sub circumstantiis propositis art. 2. sub quibus solum est periculum probabile mortis: ad proximam ergo occasionem sufficit periculum probabile.

52. Eodem modo arcem esse in occasione proxima ruinae certum est, si illam obsideat ingens *maurorum* exercitus magna armorum potentia munitus; cum tamen periculum ruinae non sit certum, sed dumtaxat probabile. Similiter est in occasione proxima ruinae domus illa, cuius vicina domus flagrat incendio; licet periculum non sit certum, sed dumtaxat probabile.

53. Convincitur tertio. Nam in ordine ad praxim est valde periculosa, ea opinio, quae adstruit, non esse occasionem proximam, neque ex obligatione fugiendam, quando periculum est dumtaxat probabile: quia concubinarij facile sibi persuadent, aut persuadere conabuntur, suum

suum periculum labendi non esse certum, sed duntaxat probabile; atque adeo non esse occasionem proximam, neque inesse sibi obligationem vitandam præfaram occasionem; & ita remanebit in periculo damnationis æternæ.

CAPVT IV.

An, & quomodo teneamur vitare occasionem proximam, & periculum formale peccandi læthaliter?

ARTICVLVS I.

Quam certa sit obligatio vitandi occasionem proximam? Præmittunturque positiones aliquæ.

SVMMARIVM.

Certum est, eum, qui est in occasione proxima voluntaria, teneri illam deserere. n. 54.

Quomodo deserenda sit talis occasio. num. 55.

Discrimen inter periculum formale, & materiale. n. 56.

Prima regula pro fugienda occasione. num. 57.

Secunda regula pro materia luxuria. num. 58.

Alia regula pro materia avaritia. num. 59.

Quid pro vehementi iracundia? n. 60.

Circumstantia in quibus fugienda nõ est externa occasio, quia tunc nõ est proxima. n. 61.

54. **O**Mnes Theologi conveniunt in eo, quod ille, qui est in occasione proxima peccandi læthaliter quando ipsi est voluntaria,

teneretur gravi obligatione deserendi illam. Quod ipse Christus D. nos docuit Matth. 5. illis verbis: *Si oculus tuus dexter scādaliaat te erue eum, & proice abs te: expedit enim tibi, ut pereat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et si dessera manus tua scādaliaat te, absconde eam, & proice abs te, expedit enim tibi, &c.* Idque repetit Matth. 18. Et S. Chrysostomus Hom. 17. per oculum dextrum, & manum dextram intelligit concubinam. Cæteri Patres univèrsaliter intelligunt, quamlibet occasionem cuiuscumque personæ, quæ provocat ad peccandum. Ita S. August. lib. 1. de Serm. D. Eulimius in hunc locum, S. Hilarius Can. 4. S. Athanasius quæst. 70. S. Pacianus Epistola 3. adversus Novatianos, S. Cyrillus lib. 12. in Ioan. cap. 18. S. Anastasius quæst. 7. Salvianus lib. 3. de Provid. & Theophylactus in hunc locum. Quæ conclusio alijs terminis proponi solet, nempe læthaliter peccare eum, qui se exponit periculo peccandi læthaliter, sive occasionei proxima.

55. Restat explicandum, quomodo debeat desereri. Quam explanationem late prosecutus sum in citata disp. 18. cap. 8. Et ex ibi dictis in præsentem prosequar. Caramuel disp. 70. in Regul. num. 1067. expostulat cum aliquibus Authoribus, quod materiam hanc de fugiendo periculo confuse tractant. Et si id verum est, ideo confuse eam tractant, ut ego opinor, quia non distinguunt inter occasionem externam, & periculum formale; item quia non distinguunt inter modum evadendi à periculo per fugam occasionis externæ, & modum evadendi ab illo per media homini ipsi intrinseca, id est, per actus ipsius hominis proprios, ut notavi cap. 2. fine. Et quamvis aliquibus videatur difficile regulas generales tra-

S. Chris

S. Aug.

Eulimius

S. Hilarius

S. Athanasius

S. Pacianus

S. Cyrillus

S. Anastasius

Salvianus

Theophylactus

Caram.

tra-